

*
Még jelen esütörtökön

Előfizetési ár:

Egész évre 9 kor — fill.
Fél évre 4 kor 60 fill.
Negyed évre 2 kor 40 fill.
Egyes szám 20 fill.

HONTI LAPOK

*
Szerkesztőség és
kiadóhivatal
Ipolyságon.

Hivatalos és magánhirdetések mérsékelt árszabás szerint.

Felelős szerkesztő: HALÁSZ FERENC.

Ipolyság, 1901. december 26.

A haldokló vármegye.

Lits Gyula vármegyénk főispánjának a tisztújító közgyűlésen elmondott parlamenti méretű megnyitója.

Tek. vármegyei közönség!

A vármegyei önkormányzat legeminebb jogát — a tisztválasztás jogát jöttek önök uraim gyakorolni.

A közéleti tevékenységnek e fontos tényét, mint általában a vármegye ügyeinek intézését a megyék közönségei mindenkor, mint az őstől örökségkép szerzett és féltékenyen megőrzött elidegeníthetetlen jogot gyakorolták, a melytől az erőszak és vér hatalma ideig-óráig ha meg is toszotta a nemzetet — de a természetes és törvényes örökségek visszaszerzésével a vármegyei önkormányzat is csakhamar jogaiba visszahelyezkedett, meri jogfogalmaink szerint az ország alkotmányos szabadsága a vármegyei intéstől nemcsak különválasztható nem volt, de e nélkül esonka alkotmány maradt volna, mert a gravamenális jogtól kezdve a magyar közjog összes kincsei —

kormányzások s koronával szemben is — egyedül a vármegyei intéstől van birván garanciáikat, ezért érdemelték ki ősi elnevezésüket: hogy ők képezik az alkotmány védbástyáit.

E bástyák lehordását maga a nemzet akarata kezdte meg akkor, midőn a 48-iki törvényhozás a rendi alkotmány helyébe a népképviseleten alapuló parlamentarizmust léptetve, az ország kormányzatát pedig a felelős miniszteriumra bízta. A közjogi helyzet ezen megváltozásával természetesen meg kellett változnia a vármegye jog- és kötelességkörének is. Már akkor a jogok egy részét cedálni kellett annak a fórumnak, a melyre a felelősség hárult, annak a fórumnak, amelyre az ország sorsának felelősség mellett vezetése a parlament által bizva lett.

A felelős kormányzat megizmosodásával minduntalan szüksége merült fel törvényhozási uton a miniszteriális felelősségnek a vármegyei önkormányzattal való kontaktusba való hozatala iránt, míg végre eljutottunk oda, hogy a rég vajudó probléma megoldásaként az államosítás kérdése egész ko-

molyságában kopogtat a vármegye kapuján.

E kopogtatás sokak keblében elég volt arra, hogy a vármegyék sorsa feletti vészkiáltást hangoztassanak, állítván és félvén, hogy a vármegyék önkormányzati joguktól foszlatnak meg, s hirdetésen, hogy ez a tisztújítás mint tatan utolsó, a vármegyék temetését jelenti. Nincs jogosultsága a vészkiáltásnak, mert a parlament bölcsessége századok tanulságait szem elől nem tévesztve, a cedált jogok helyett az önkormányzati élet és hatáskör kiszélesítésével épen azt célozza, hogy a petyhüdt és avult szervezetbe új vért vezetve a már-már tetszhalott vármegyét új életre keltse!

S ha mégis hallok a panaszos feljajdulást, nem tudom azt másnak tartani, mint azon féltékeny szeretet aggodalmának, mely megyei intéstől sorsa iránt mindnyajunk szívet — kik a municipiumokért hevülünk — betölti s a kétkedésnek: vajjon a jól jobb fogja-e követni?

Magam is azok közé tartozom, Uraim, kik a vármegye emlőin nőttek fel, az anyatejet pedig ba-

Karácsony estén

Nincs az utcákon semmi láрма,
Nem akad, aki kelne-járna,
Elfogva tartja a lelkeket,
Hogy a Megváltó ma született.Kicsi vaskóban — palotában
Valami bűvös némaság van.
Az arcok körül ottan lebeg,
Hogy a szeretet ma született.Hol az inségnek nincsen vége,
Ott is megszáll a csendes béke,
Mert ez mindég így nem, nem lehet;
'Sz a könyörület megszületettMég a gonosz is bánva — félve
Imát bocsát ma fel az égre,
S míg telke átszáll a mult felett
Remélve hiszi: ... megszületett......Karácsony este szent varázsa
Szállj a világon minden házra,
Taníts meg rája minden szívet,
Hogy megszületett a szeretet.

II.

Karácsony estéjén
Épen úgy, mint máshol,El-elbeszélgetünk
Mi is egyről-másról.
A jó Isten tudja,
Mit nem hozunk szóba...
— De mintha ez a szent ünnep
Nem igazi volna...A szeretet napját
Ünnepelik szerte,
De mintha szanaszét
Panasz, átok kelne.
Ugy elgondolkozom,
Hogy van a világon...
— Istenem, hát mikor lesz már
Igazi karácson?

III.

Amint bsszélgetünk
Egyszerre csak — hallga!
Vig énekre zendül
Kis gyermekek ajka.Kántáló gyerekek
Köszönteni jöttek,
Szép verset mondani
Az ujon' szülöttek.Jaj, de szépen mondják,
Jaj, de nagyon szépen,Minden szava, hangja
De jól esik nekem;Üdítő emlék van
Mindenk szavában:
...Hej, mikor még én is
Igy kántálni jártam.

IV.

Hát otthon most én Istenem
Vajjon mit csinálnak,
Van-e boldog karácsonya
Annak a kis háznak?
Összegyült-e a mint szokta
A kis család benne,
A született Megváltónak
Dicsőretet zengve?Hát az anyám, édes anyám
Gondol-e rá'n mostan,
Kérdezi-e magában, hogy
A pap fia hogy van?
Mint engem így karácsonykor
Valamikor régen: —
Tanítja-e unokáit
Imádkozni szépen?...Hogy mi is lett abból a kis
Gyenge imádságból,

josan pótolhatja bármi táplálék, — közéleti ismereteimnek első iskolája a vármegye volt, a hála érzete engem is megdöbbsent, valahányszor arról van szó, hogy a vármegyei institució valamely operáció végeztessék. De úgy vagyok vele, mint midőn kertemben valamely kedves fám egy-egy ágát sorvadni és hanyatlani látom — fájó szívvel veszem kezembe a nyesókést, hogy eltávolítsam azt a lombot, mely nekem enyhet és pihenőt nyújtott, — pedig jól tudva azt, hogy kedves fám koronájának használok vele.

Verbőzy Corpus Jurisa a magyar jogbölcsestésnek ezen kincsestára hosszú századokon át a magyar jogszolgáltatásnak egyedüli forrása volt; a változott viszonyok, fokozódó jogigények újabb és újabb források alkotására készítették a törvényhozást, s a tripartitum ma már úgy közjogi, mint magánjogi vonatkozásaiban bár örökbecsű, de mégis már csak történelmi emlékünket képezi.

Vármegyei institucióknak is a kor követelményei, a polgárok igényei szerint kell alakulnia s azok, kikre annak átalakítása, állami életünkbe való beillesztése bizva van, e munkájukban bizonyára érezni fogják azon felelősség terhét, mellyel a nemzet ezer éves alkotmánya biztosítékainak és századok tanúságainak tartoznak!

S így ha tán utoljára gyakorolnók is ezuttal tisztújító jogunkat, azért még nem a vármegye temetésére jöttünk, mert jog helyett

jogot kell nyernünk arra, hogy Hontvármegye ezentul is első-sorban Hontvármegyéé legyen! Az önkormányzat joga megmarad, s csak tőlünk fog függni, hogy mikép akarunk véle élni.

Az én meggyőződése az, hogy volt, van és lesz vármegye!

S most uraim feladatunk betöltésére áttérve, ime Hontvármegye tisztikara önök előtt — bírái előtt áll — a megye alispánja feltárja önök előtt a tisztikar 6 évi sáfárkodását, — hallgassák meg őt, aztán ítéljenek!

Az utolsó restauráció.

Vármegyénk törvényhatósági bizottsága e hó 21-én tartott *Lits Gyula* vármegyénk főispánjának elnökle alatt rendkívüli közgyűlést, melynek egyetlen tárgya a *vármegyei tisztújítás* volt.

A törvényhatóság megválasztotta a tisztikart, *Gyürky* Dező szolgabíró kivételével, akit az ő ismert régi fegyelmi esetéből kifolyólag a kandidáló bizottság mellőzött, a mi ellen a megyebizottsági tagok egy része *Luka Pál* és *Vajda Pállal* élén zajos tüntetéseket rendezett, bizalmatlansági indítványt adott be, és a közgyűlés berekesztése után a főispánt a többség éljenzésével szemben füttyök között megabucogolta.

A közgyűlés lefolyásáról alábbi részletes tudósítást adjuk.

*

Elnöki megnyitó.

Czobor László alispán indítványára a közgyűlés ősi szokás szerint *Mafláth* István elnökle alatt egy küldöttséget menesztett a főispánért, ki diszmagyarban a közönség éljenzése közt foglalta el az elnöki széket.

Szónoki szépségekben gazdag elnöki megnyitóját, melyet lapunk vezérhelyén közlünk, a közönség lelkes éljenzéssel és hosszas tapsal honorálta.

Az alispán beszámolója.

Czobor László alispán: előterjeszti terjedelmes beszámolóját a tisztikarnak a lefolyt 6 év alatt kifejtett működéséről és a közélet főbb eseményeiről.

Beszédét így végzi:

Tisztelt törvényhatósági bizottság!

A megbízás ideje lejárt és mink félre állunk, hogy helyet adjunk bizalmuk új letéteményeseinek.

Azért a tiszti jogkör jelvényeit — a vármegye pecsétjét és a lováltár kulcsát visszabocsájtom méltóságod gondos kezébe. Uram, a vármegye közönsége rendelkezésére szívből jövő ama óhajtaással, miszerint vonjuk le mindnyájan a mult tanulságait és iparkodjunk vállvetve munkálni szeretett vármegyénk javán, mert ne feledjük, hanem eszünkbe tartsuk mindig, hogy: *Hontinak lenni tisztesség, és Hontért munkálni dicsőség!* (hosszas éljenzés és taps.)

Lits Gyula főispán: Miután a tisztikar mandátuma lejárt, és az alispán a vármegye tisztikarának mandátumát a törvényhatóság rendelkezésére bocsájtotta, megnyitja a tisztújító széket, melynek tartamára tiszti ügyész *Sághi* Benő, jegyző *Schiller* Antal helyettesíti.

Mafláth István: az alispán szeretettel, becsüléssel fogadott beszámolója után érző a kínos bshatást, melyet annak idején a miniszter igaztalan hangú leirata a vármegye közönségében kellett. (igaz! ugy van!) Az önértet nagy önmérséklésre volt szükség, hogy az akkori közgyűlésben kitérésre ne jusson. (helyeslés.) A leirat alakításokban való megnyilatkozás volt, az alispáni hivatal minden ágazata kifogástalan volt. Vármegyénk főispánja, kinek lovagiasságát és igazságosságát mindenki elismeri, szigorú vizsgálatok után a teremben jelentette ki, hogy a tisztikar a közönség bizalmára érdemes. Ez ítélet alatt fölemelt fővel mondhatjuk, hogy a tisztikar minden tagja

*A mit akkor eltanultam
Az anyai szájból!
Most egy egész gyülekezet
Hogyan éicsing rajta...
— De nagy is vagy, én Istenem,
Jézusomnak atyja!*

Nagy Vince

Strófák

a szeretet ünnepére.

C I. És elcsendesült az ószaki szél és csend lön a tájon.

Valamelyes békés szellő lebegett a mindenség felett, és nem sok idők elmúltával elült ez is.

Az égen sötét terhes fellegek usztak, a melyek végre megropedének és csendes pihékben hull vala a hó.

Lágyan esve, halk muzsikában hulldogált a föld didergő testére és puha takaróval fedé be azt, hogy melegeget tartson az elvetett élet magvának.

Békén simult el a fehér prémtakaró az alvó mindenségen, és ezzel együtt szállt alá a béke az emberek hivságos sziveibe is.

C II. A szív ógi csoda folytán tele lön bizalommal, a kételkedő szív

tele lön hittel és a lélek ártatlan lett, — fehér, miként az imént hullott hó.

Szeretet uralkodott a földön, szeretet a szivekben, szeretet a lelkekben.

És elkövetkezett ismét az a bűbajos este, a melyen megszületett vala a legenda kor hajdanán a Megváltó: az Úr Jézus.

Egyszerű gyalulatlan jászolban, a hová királyok jövének hódolatot bemutatni az Isten Fiának.

És a világokat boldogító eset a szeretet ünnepévé vált, a melynek forduló estéjén lelopakodik a Jézuska az Égből és ajándokot hoz a kicsi gyermekeknek.

A gazdagoknak dusan osztja áldásait, a szegényeknek szegényesen méri, és a mi különbség van az ajándék között, azt kipótolja szeretettel.

C III. Felvirrad a szeretet ünnepe.

A nagy napnak reggelén nyugodtan ébrednek az éjjeli mise után a lelkek.

Tisztán, szüzen, mint a jóság, és szeretik egymást az emberek gyűlölködő fiai.

A betlehemi jászolból kisugárzott glória betölti a keresztyén sziveket, és felemeli azokat az Istenséghez.

Az istentelen megtér e napon, a rossz hajlandóságot érez a jó után, és a rideg emberi állat szomjuhozza a szeretetet.

Templomba tér, a ki esztendeje nem

hajtott térdet az Úr hajlékában, és alalmaznát ad a zsugori.

Olyanok az idők, mint a Messiás érkeztekor valának, hogy megfér a farkas a bárányokkal, és mindenek fölött ur a jóság.

És olyan jól esik a szívnek, ha látja, hogy az emberek, az életért, pénzért, örömekért, gyönyörökért tülekedő emberek jóknak akarnak látszani és el is hiszik, hogy jók, igazak.

C IV. A szent napok elmúltak az idők árjával.

A megpihent gépezet megindul, és mi akadályt sem ismer utjában.

Az emberek az egymás testén keresztül rohannak a mindenható pénz után.

Vallás, hit, bizalom, szeretet, — mind ismeretlen fogalmak sivar lelkeik előtt.

És az ember elborult lélekkel gondol vissza rá, hogy a szeretet ünnepén mutatott jóság csak mutatva volt, és pusztán a nagy ünnep magasztos varázsa hozott néhány napi nyugodalmat a hányatott szivekbe.

A föld fehér hótakarója is megolvadt és csunya lucsok, sár lett belőle.

Hyaacintusz

érdemes a megye elismerésére és köszönetére. (Élénk helyeslés) Indítványozza, hogy ennek a közönség adjon hálás kifejezést, és az alispán beszámolóját jegyzőkönyvileg örökítse meg. (Zajos helyeslés)

Hosszabb beszédben védelmezi az autonómiát. Lehetnek gyönyörű intuíciók, de valódi szabadság, helyes önkormányzat nélkül nem létezhetik. (igaz, ugy van!) Hűséggel ragaszkodik az autonómiához, fájlalja ez intézmény elmúltát, mert nincs abban az optimisztikus felfogásban, mint a főispán: A jövő nemzedéktől várja, hogy a nemzet virtuális jogaihoz jobban fog ragaszkodni, mert a mostani parlament nem áll hivatása magaslatán, csak emere intézkedésekben...

Lits Gyula főispán: (csönget) figyelmezteti a szónokot, hogy a tárgynál maradjon és nem helyénvaló, hogy a parlament működését ily bírálat alá vegye.

Majláth István: köszönettel veszi a figyelmeztetést és a további beszédétől eláll.

Ivánka Zsigmond: előtte szóló vádolta a kormányt. (Közbeiktások nem vádolta) Ő Széll Kálmánt fenomenális, providenciális férfinak tartja, ki egy kiváló vizsgáló biztos jelentése alapján a vármegyét leiratával megtisztelte. (derültetés, felkiáltások: szépen megtisztelték!) Ohajtja, hogy mához egy évre az egész megyében csend, rend és béke legyen.

Vajda Pál: indítványozza, hogy Majláth István beszédét egész térségében jegyzőkönyvbe iktassák. (helyeslés)

Ivánka Oszkár: örül, és méltányolja a főispán és alispán beszédét, de sajnálja Majláth és Ivánka Zsigmondét. Mindkettő tendenciózus, tapintatlan, nem ide való volt. Nem szabad a multak kellemetlen diszharmonizációját felidézni. Egyesüljünk és törekedjünk jobb jövőre. Hozzájárul Czobor László beszédének jegyzőkönyvi megörökítéséhez, de ellenzi Majláth István beszédének jegyzőkönyvbe vételét. (nagy zaj)

Lits Gyula főispán (csönget): Kéri a közönséget, hogy deliberációba ne bocsátkozzék. Kéri a még feliratkozott szónokokat, hogy álljanak el. Kimondja a határozatot, hogy Czobor László beszéde jegyzőkönyvbe iktattassék.

A tisztújítás

Lits Gyula főispán a kandidáló bizottságba kinevezi a maga részéről Bartakovics Ágostont, Ivánka Oszkárt és Somogyi Lászlót.

Schiller Antal: indítványozza, hogy a kandidáló bizottságba válasszák be Majláth Istvánt, Sági Benőt és Bolgár Jánost.

Vajda Pál: ajánlja a kandidáló bizottságba Majláth Istvánt, Luka Pált és Bolgár Jánost és kér 24 társával névszerinti szavazást.

Schiller Antal, Kádár Kálmán és Foltin János szavazatszedő küldöttség előtt a szavazás megejtetvén, 54 szóval 11 ellen Vajda Pál indítványát fogadták el.

A kandidáló bizottság visszaérkezvén

Lits Gyula főispán: jelenti, hogy az alispáni állásra az egyedül pályázó Czobor László (hosszas és tüntető eljenzés és taps) a főjegyzői állásra Somogyi Béla (eljenzés) lett kijelölve, kiket felkiáltással választottak meg.

Lits Gyula főispán: átadja Czobor László alispánnak a vármegye pecsétjét és a levéltár kulcsát.

Czobor László alispán: midőn a vármegye jelvényeit átveszi és helyét elfoglalja, teszi azt háláérzettel szívében a főispán és a közönség iránt. Isten segítségével kötelességeit becsületesen, hiven, szóval akként fogja teljesíteni, hogy vármegyéjére abból csak jó származzék Programot nem mond, 6 év előtt mondott. Köszöni a megnyilatkozott bizalmat, ebből merit jövőre erőt, és hogy üdvösen és hasznosan működ-

hessen; ehhez kéri a közönség támogatását. (hosszas eljenzés)

Egyhangú jelölés alapján egyhangúlag lett megválasztva:

- I. aljegyző: Landauer Béla dr.
- II. " Kovács Sebestény Gyula.
- III. " Czompó Ede.
- IV. " Ruttkay István.

Árvaszéki elnök: Nyáry Alföld báró.

I. árvaszéki ülnök: Hederváry Lajos.

II. " " Kaucsár Márton.

III. " " Halász Ferenc.

árvaszéki jegyző: Draskóczy Gábor.

penztáros: Bedross Péter.

ellenőr: Odry Miklós.

tisztii főügyész: Salkovszky Ferenc dr.

Főszolgabírák: Marek Károly Ipolyság.

ifj. Jakabffy István Szob, Nándory Pál Bát, Halmay László Korpona, Horch Oszkár Szob.

A kandidáló bizottság a szolgabírák kijelölésére visszavonult. Luka Pál csakhamar visszatért hírül hozva, hogy Gyürky Dezső nem lesz kandidálva. A bizottsági tagok egy része izgatja egymást, hogy távozzanak a teremből és ne válasszanak. Nagy zaj közt jö vissza a kandidáló bizottság, mire percekig fülseketítő zajban éltetik Gyürky Dezsőt.

Lits Gyula főispán felolvassa a következő jelölést a 8 szolgabírói állásra:

I. Farkas Rezső, Kleinkauf Károly, Fodor Vilmos dr.

II. Kleinkauf Károly, Fodor Vilmos, Pályi Pál.

III. Fodor Vilmos dr., Pályi Pál. Mészáros Tibor dr.

IV. Pályi Pál, Mészáros Tibor, Reviczky Gábor dr.

V. Mészáros Tibor, Reviczky Gábor. Bolgár István, Matlaszkovszky István.

VI. Reviczky Gábor dr., Bolgár István, Matlaszkovszky István.

VII. Bolgár István, Matlaszkovszky István, Berzeviczy Béla.

VIII. Matlaszkovszky István, Berzeviczy Béla, Liebner József.

A közgyűlés az első helyen jelölteket tulnyomó többséggel megválasztotta.

Mészáros Tibor állásáról egészségi okokból lemondván, az újból visszavonult kandidáló bizottság jelölése alapján az így megürült szolgabírói állásra a közgyűlés Berzeviczy Bélát választotta meg. Közben nagy zaj között Gyürky Dezsőt éltették.

Lits Gyula főispán: felhívom a megvála ztott tisztviselőket a hivatali eskü letételére (nagy zaj, felkiáltások: maradjunk ülve! ne álljunk föl!)

A tisztviselők a hivatali esküt erre letették.

Somogyi Béla főjegyző a maga és tisztviselőtársai nevében megköszöni a közönség bizalmát.

Tiszteletbeli tisztviselők.

Lits Gyula főispán: törvényadta jogomnál fogva kinevezem Haán Kálmánt és Totovics Kálmánt tiszteletbeli főjegyzőkké. Fodor Vilmos drt. és Kleinkauf Károlyt tiszteletbeli főszolgabírákká, Rosenfeld Zsigmond, Czukerász Gyula és Rajner Géza drokat tiszteletbeli főorvosokká, Nagy Lajos drt. tiszteletbeli járásorvossá, Donáth Szilárd és Kallós János ügyvédek tiszteletbeli főügyésszé.

Bizalmatlansági indítvány

Luka Pál: a választás nem felel meg a törvényességnek, mert az ő távoztával cson-

ká volt a kandidáló bizottság. Még nem volt rá eset, hogy ez a bizottság tiszteletben ne tartotta volna a közönség óhaját. Óvást emel a maga és társai nevében. (nagy zaj).

Lits Gyula főispán: a kandidáló bizottság tiszteletben tartotta a törvényben előirt jogkörét. Eljárása legfőlebb megfőlebbezhető.

Vajda Pál: a maga és társai nevében irásban bizalmatlansági indítványt nyujt be a főispán és a kandidáló bizottság ellen, és névszerinti szavazást kér. (zaj)

Lits Gyula főispán: a tárgysorozatba föl nem vett indítványokat törvény szerint 48 óra előtt kellvén beadni, ezt az indítványt tárgyalás alá nem bocsáthatja. (helyeslés, zaj)

Stibló Agoston: üdvözlí az ujonnan megválasztott tisztikart.

Ivánka Oszkár: személyes kérdésben törént felszólalása után

Lits Gyula főispán: több tárgysor nem lévén, a közgyűlést berekeszti.

Tisztelgések.

Közgyűlés után a tisztikar Somogyi Béla főjegyző vezetése alatt tisztelettel Lits Gyula főispánnál, aki az üdvözlő beszédre válaszolván, biztosította a tisztikart ezutánra is igazságosságáról és jóakarataról.

A főispántól a tisztikar Czobor László alispánhoz vonult, ki Somogyi Béla üdvözlő beszédére meleg hangon válaszolt.

A banket.

Délután 2 órakor a Bauer féle vendéglőjében a tisztikar és a megyebizottsági tagok közös ebédre ültek össze. A pezsgőnél Lits Gyula főispán a közönség felállása mellett a királyra mondott köszöntőt. Somogyi Béla a főispánra és családjára. Czobor László a közönségre, majd Horváth Béla főispánra, Ivánka Oszkár, ifj. Holczer János és Jakabffy István orsz. képviselőkre, végül Forster Frigyesre, Ivánka István a kormányra és annak fejére, Ivánka Oszkár és Krupec István a tisztviselői karra, Haydin Károly az alispánra, Rosenfeld Zsigmond dr. Nándory Pálra. Bolgár János Luka Pálra, Matlaszkovszky István a közönségre, Dulánszky József Haydin Károlyra, Králik Adolf Laszkáry Pálra stb. mondtak pohárköszöntőt.

A t. (Megye)-Ház.

(Karzat távolból)

Tartós tintába mártom a tollam és pergámentre rovom a betűket, mert úgy lehet, hogy kortörténetet írok.

A megye restaurál...

Hat esztendő óta ismét elkövetkezett az idő, amikor a törvényhatóság újból tisztviselőket választ, és bár voltak olyan jelek, a mikből az augurok a megye halálát jósolták meg, az elmúlt ciklusban ez nem következett be, hanem a jövő, még pedig a közel jövő ismeretlen fenyegető veszélyeket rejtőget. Lits Gyula főispán, majd Czobor László alispán is mélabus hangon mondta el, hogy az önállóság és önkormányzat bástyáit egyre erősebben csapkodják a modern idők hullámai és bizony valószínű, hogy ez volt az utolsó restauráció.

Tíz az óra.

A megyeatyák egy része még templomban, de a terem telik.

A karzat szokatlanul népes. Különösen sok a szép holgy. Nagybárá az ugynevezett „megyei” asszonykákban áll a hölgyközönség, köztük a megyegyűlések rendes hallgatói: a főispánné és a főispánkisasszony.

Majdnem mindegyik férjeért „drukkol.” Ámbár a választás meglehetősen bizonyos, mégis . . . egy meglepetés nem éppen lehetetlen.

Az arcok mosolyognak, de a szemek villogása bizonyos félelmet rejt, és a szívek valószínűleg hevesebben dobognak a divatos rövid fűző alatt.

Nehezen szánja rá magát a szem, hogy a karzat hölgykoszorujáról a tere be is nézzen.

De — muszáj . . .

Utóvégre nem azért küldtek ide, hogy lírai versekre keressenek hangulatot, de a megyegyűlés lefolyását megírni.

Lepillantok.

A terem ünnepest. A levegőben a multak árnya kísért. Nem a maradiság: az egykori dicsőség. A mikor a tettes, nemes, nemzetes és vitélő urak magyar ruhában, magyar szívvvel jöttek megválasztani azokat, akik a megye tisztóságait viseljék.

Magyar ruha akad most is néhány, de magyar szív már ritkább.

Amott az elnöki asztalnál a megye lobogója.

Zöld selyem, a melyet megfakított az idők folyása. Rajta a szűz anya képe, azon is már ott vannak a nyomai a dicsőséges hajdannak. Vékony szalagok lógnak le róla, a végükön ezüst dísz és a selyem szövete megfoszlott már, hirdetőn a multat, és visszaringatva a lelket az álomkődbe, legendába rejtőző történetbe.

Varjú plébános, majd *Matunak* a jeles történetíró nézik óvatosan kézzel, áhitatos szemmel a drága ereklyét, megnézi más honatya is, és sóhajt arra az elkövetkezendő időre gondolva, a mikor a lobogó, az egész vármegyével együtt a — muzeumba vándorol.

Megszólal a csengő.

Mint a rajból a méhek, úgy tódulnak a terembe az urak. A fekete ruhák közül büszkén domborul ki egy-egy díszes magyar

Az asszonykák a karzaton előre halolva figyelnek. Szemüveg, és látóeső kezben van, és nézik erősen a leventéket. *Czobor* alispán, *Totovic*s főszámvevő. *Nyáry* Alfonz báró, *Somogyi* Béla, *Haán* Kálmán, *Soltész* Gábor vannak díszmagyarban. A kinek van, feltűzte mellére érdemei jelét, így demonstrálva a megye ünneppnapját, és a nagy tömeg kavargó soraiban avagy az elnöki székben hasztalan keresi az ember a főispánt.

Az asszonykák egymást kérdik:

— Hol a főispán? . . . talán nincs Ságón? . . .

Czobor alispán magyarázza meg a rejtélyt. Harsány hangon szól a közönséghez: — Az ősi idők gyakorlata, hogy az államhatalom képviselőjét küldöttségileg hívja meg a vármegye restauracionális gyűlésére.

Ugy. Mindjárt el is küld a közgyűlés a méltóságos urért, a kit éljenezve fogadnak, a mint belép prémmel szegett díszes mentéjében, prémes kucsmájával és díszkardjával, megrázza elnöki csengőjét, és a zaj csillapul, elül, és ekkor ünnepest csendben megnyitja a gyűlést.

A gyűlés megnyit. A tisztikar még a régi helyére ült, de ki tudja, mi lesz egy óra múlva? . . .

A főispán ékes szavu megnyitót mond.

Csendesen, egyhangun kezd, és kísézője a tetszés zaja; férfias zöngésű szava a szívekbe talál, a midőn elmondja, hogy ő is a vármegye emlőin nőtt fel, és az államosítás nem tudja még, jobb lesz-e a mostani helyzetnél, mert mind úgy vagyunk vele, hogy az anyatej a legédesebb. Nagy szónoki tudással fejezi be magas színvonalu beszédét, és mikor a közönségre bizza, hogy ime: itt van előtte Hontvármegye tisztikara, válasszanak! . . . a tetszés csillapulni nem akaró orkánja tör ki a teremben, és csak akkor hallgat el, mikor az alispán áll fel szólásra.

Hat évi közigazgatásról számol be, és ez alatt beszédje egyre remeg a folindulástól, mint mikor az ember visszagondol hosszú hat év becsületés tehetséggel elévgeztet dolgaira, mint mikor az ember hosszú hat évvel lesz öregebb.

Megemlékezik azokról, akiket elszólított közülünk az elmúlt idő alatt a halál, felemlíti a fontosabb személyi változásokat, elsorolja a közben létesült gazdasági társadalmi dolgokat, rávág a jogos önérzet büszkeségével a honti állapotokra és a főispán által forgalomba hozott szállóigével zárja beszédét:

— *Hontinak lenni tisztesség, Hontért munkálni dicsőség!*

Olyan tetszés viharzik át a terem falai között, hogy mindenki érzi, tudja; hasztalanok az alispán ellen való kiméletlen támadások, itt ő alispán marad, a meddig — akar.

„Honti állapotok!”

Minő elvakultak a szemek, a melyek hisznek a fakó szállóigének. Hogy Hontban az állapotok ilyenek, hogy a honti viszonyok amolyanok, és így tovább.

Tisztelt elégtelent megyeatyák! szeretett vezérük Zsiga bácsi! ugyan fáradjanak fel ide a karzatra, nézzenek végig ezen agyönyörűségei hölgykoszorun, nézzék az asszonyaink formáit, figyeljék meg annak szépségeit, és nézzenek a leányaink mélységes szeméibe, azután — beszéljenek.

Szöke, barna, fekete, minden típus akad közöttük. és én fogadok három üveg Torleybe — a miben azonban fél annyi temperamentum sincs, mint egy szép menyecskenk szemepillantásában. — hogy bocsánatot kérnek a közvéleményről, hogy a honti állapotokról a viszonyok ismerete nélkül irtak vagy beszéltek, és velem együtt hangoztatják, hogy ilyen körülmények között:

— *Hontinak lenni — öröm, Hontért dolgozni — boldogság!* . . .

Majláth István beszél a tisztikarral, a honti állapotokkal és a megyébe küldött vizsgálat eredményével foglalkozik és a higgadt szóba hol itt, hol amott bocsánatok egy-egy röppencsüt, a mely izgatja a lelket.

A jeles szónok most olyat mond, a miért a főispán figyelmezteti.

Ah! . . . minő vihar zug fel ezekre . . . hulláznak, morajlik, föl meg alá, mint a tengerár, és a karzati figyelőt önkénytelenül is megfogja az ebben nyilvánuló erő.

Erő! férfiaság, a mely reményekre jogosít, hogy itt nem most restaurálunk utoljára, és még egy pár belügyi országjáró kőse beletörök a vármegye sziklás bástyáiba.

Ivánka Zsiga bácsi szól, Ivánka Oszkár felél, a ki úgy a Majláth, mint az édes apja beszédét tapintatlannak mondja.

Egy főtisztelendő maga elé dörmögi a parancsolatot:

— Tiszteld atyádat, hogy hosszú életű lehess a földön! . . .

Zsiga bácsi rá sem hederít a szóra, egy ismert klasszikus munkát forgat, a melynek kitünő szerzője ismeretlen óhajt maradni.

A címe:

— Sötét foltok Hontvármegye egén.

Az asszonykák keblét a megkönnyebülés sóhaja hagyja el.

— Hála Istennek!

A főispán megalakítja a kijelölő bizottságot, erre szavaznak és ez alatt jöhetnek a megye atyák szórakoztatni őket a szónoki tornák után.

Mert hiába: többet ér egy ifju bók, mint egy öreg — szónoklat.

Feketében, ünnepiesen jönnek fel a gavallérok. Először a főispánéknál tisztelegnek.

Nézem, nézem az idült és mondhatlanul hálás vagyok érte annak az ismeretlen fiatal urnak, a ki pillanatra megnevezetteti Olga főispánkisasszonyt.

A méltóságos asszony ez alatt Totovicson sajnálkozik, hogy ebben a rettentő hőtségben mentésen, dolmányosan ül a teremben.

— Hja, őseink még többet szenvedtek a hazáért . . .

A meleg csakugyan türehtlen, talán azért, mert állandóan a hölgyeinket nézem.

A teremben alant óriási a kavarodás. *Bolgár* Jani egész szerencséje a vármegyének, mert csupán az ő érdes, érces hangja képes tullármázni a zajongást.

A karzat sokkal érdekesebb. A ruhák között többnyire a sötét szín dominál, bár rózsaszín és egyéb színű derék is van egy néhány szép fiatal asszonyon.

A főispán-kisasszony színe — úgy veszem észre — a halvány kék. Csipkedi-szes fekete a ruhája, a melynek nyaka, mell- és vállbetétje behizelgő halvány-kék. Apró keztyűs kezei ügyesen forgatják a gukkert, és el-mosolyodik, ha üvege egy honatya tar kopyáját mutatja neki.

A haja tüneményes művészettel van koronába fésülve a fején, és csak hozzáértő szem tudja felbeesülni a fekete hajdísz nagyságát és szépségeit.

A minap fonatba láttam fésülve az utcán, és csodálattal fordultak meg utána az emberek.

Ilyenkor érzem csak, minő kár, hogy a tintám meg a tollam csak fakó színeket fog, és halavány lesz a kép, a mit a lelkem szerint kellene a papírra vetnem.

A gyűlés ismét folyik. A kijelölő választmány megállapodott az alispán személyében.

Alig tud elülni a lelkesedés, a melyik *Czobor* alispánt köszönti. Főjegyző a halványzöld mentés *Somogyi* Béla. Mindjárt el is foglalják a helyeiket, természetesen előbb letéve az esküt.

Mindenki feláll, csak a karzat hölgyei maradnak ülve.

És ez természetes. A törvényeket és eskümintát is férfiak csinálták, a kik férfiek valának s kik fölött az asszony vala odahaza az ur.

Sorban jönnek a tisztok többi viselői. *Landauer* Béla első jegyző, *Kovács* Gyula a második, *Czompó* Ede a harmadik, *Ruttkay* marad a negyedik, és így tovább.

Nyáry Alfonz báró árvaszéki elnök, *Hederváry* Lajos elnökhelyettes, *Kaucsár* Márton, *Halász* Ferenc árvaszéki ülnökök, *Draskóczy* árvaszéki jegyző.

A legnagyobb hatalom megint csak *Bedross* Péter marad, a kinél a *piéz* van, hiába őrzi ellen *Odry* Miklós.

Nagy lelkesedés köszönti *Marek* Károly főbíró is, aki már megjubilálta szolgálatának negyedszázadát, és még mindig olyan fiatal.

Kruppec tiszteletes ur, a honti ev. egyház alesperese a választások közben szólni kíván, de a szabályrend meg nem engedi. Még építeni sem szabad választás közben.

A karzaton meggratulálják egymást az izgatott „vármegyei“ asszonykák:

— Gratulálom, nagyságos asszonyom!

Lils Olga kisasszony — higyjék nekem — igazi közigazgatási talentum. A szolgabírák választása előtt mindjárt mondta egy gavallérjának:

— A szolgabírák sok időt vesznek igénybe, meglássa; igen sok pályázat érkezett!..

Ha ezt tudja, valószínűleg járatos a közigazgatás egyéb ágaiban is, és ha a szabadelvű né emancipáció már államhivatalokba is engedné a hölgyeket, felvinné ő is a főispánságig.

Ámbár így is viheti a közigazgatási téren — főispánságig.

És a szolgabírák egész kavardást csináltak. Nyolc szolgabíróra terjedhet ki a közönség bizalma és egy kilencedik, a Gyürky mégis kimaradt.

Mészáros Tibor lemondott közben, de az se neki csinált helyet.

Az indulatok egyre jobban hullámoztak, *Vajda* Pál bizottsági tag össze is gyűjtött egy pár aláírást, hogy a jelölő bizottság csonka volna miatt óvást adjanak be.

Izgató volt ez a közönségnek, de a szegény, kenyerét, állását vesztett Gyürkynek fáj.

A restauráció megvan.

A közigazgatás kereke nem szünetelt egy pillanatig sem, éppen csak az ambíció és lelkesedés olaját csöpögtették a géprészekre. — Nehányat kicseréltek és az új tagokkal is eredményesen fogják csépelni a bürokratizmus szalmáját és gyártják az aktákat, amíg be nem vezetnek meggyékben a telefont.

A vármegye közönsége nyugodtan ünnepeheti a karácsonyi napokat, mert:

— A gép forog, az alkotó pihenhet!..

Némó

A Fleischhacker—Kolos jubileum.

Lélekemelő módon folyt le e hó 19-én a városház nagytermében a polgári leányiskola iskolaszéke és tantestülete által *Fleischhacker* Laura a leányiskola igazgatónője, és *Kolos* Irma tanítónője 25 éves jubileumára rendezett ünnep.

Delelőtt 11 órakor megtelt a terem nagy elegáns közönséggel, közte a két jeles tanerő volt tanítványai közül is sokan. *Kovács* Sebestény Endre dr. főorvos, iskolaszéki elnök, az ünnep buzgó kezdeményezője nyitotta meg az iskolaszék közgyűlését, mely Schille

Antalt és Berkó Istvánt küldte az ünnepeltekért, kiket megjelenésükkor zajos éljenzéssel fogadtak.

Kovács Endre dr. következő beszédet intézte a két ünnepelthez, miközben lehullott az ünnepelteknek *Kubányi* Béla festőművész által az iskola részére megfestett arcképéről a lepel:

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy önöket a város és iskolaszék nevében ily díszes közönség színe előtt a mai nagy napon 25 éves tanítóik működésük évfordulóján melegen üdvözöljem.

25 év, egy negyed század, hasznos munkával eltöltve, nagy és ünnepelésre méltó idő. 25 év egy férfi munkaerőjét is kimeríti, 25 évi szakadatlan munka egy női szervezetnek csakis az erős lélek győzelme a gyenge test fölött lehet. S önöknél ezen erős lelket látom, áthatva azon magas szolgahivatástól, hogy azt, ami önökben szép, nemes, azt amit önök nagy munkával, szép tehetséggel, és kitartó szorgalommal összegyűjtöttek, a tudást, amit önök a családi háztól mint örökséget hoztak, a tapasztalat, azt amit önök az élet különböző viszontagságaiban tanultak meg; a tapasztalatot, amit az előző és ez a 25 év hoztak meg; a nyugodt és kiforrott itéletet, ami a nőt kedvessé, vonzóvá teszi a nőiességet, ami a háznak megadja a nyugalomát, és boldogságot a gyengédséget és a kedélyt, mindezt át olthassák növendékeikbe. — És mindez szép nemes feladat, de önöknek mindez nem volt nehéz, mert ezek az erények nem kölcsön vettek, hanem személyes tulajdonuk, csak magukból, csak tulajdonukból adták át azoknak, kik a maguk szívéhez mindig közel, legközelebb álltak növendékeiknek, tanítványaiknak.

Ha valakit a természet a jó tulajdonoknak ily kincses tárházával áldott meg, azoknak tanítani, azoknak nevelni, a saját énjüket a fogékony lelkekbe átültetni nehéz nem lehetett. — S mi ez alkalommal nem is a 25 évi munkát, hanem a 25 év óta évről-évre felmutatott sikert üdvözöljük és ünnepeljük és hálaikkal adunk kifejezést azért, hogy önöket nekünk, a mi iskolánknak, a mi leányaink nevelésére adta.

Ha körülnéznék a díszes gyülekezeten, ha látják ez ünnepélyes arckokat, ha látják azt, hogy a régi, a mostani növendékek mily szép számmal és mily szép érzellemmel vesznek részt ez ünnepélyen, ha látják a két képet, melyet a volt tanítványaik örökített meg hálából s azért, hogy majdan az ögyermekük is látassák anyjuknak tanítóit és nevelőit s ez a két kép kegyeletük tárgya lehessen, lehetetlen, hogy ne érezzék azt a jóleső érzést, mit a jól teljesített munka és a teljesített munka teljes elismerése adhat. — Mi azért gyűltünk ma össze, hogy ezen elismerést a mi gyenge eszközeinkkel, de teljes szívből megadhassuk, és ünnepélyes kifejezést adhassunk azon óhajunknak, hogy az Isten önöket a haza, iskolánk, a nevelés hasznára még sokáig éltesse

Beőreöndy Irma tanító és kartársak nevében a következőképpen szolt:

Szeretve tisztelt igazgatónőm és kedves kartársam, Irma!

Engedjétek meg, hogy ezen ünnepélyes alkalommal kartársaim nevében én is szót emeljek.

Ugyan a szónoklat költői szép nyelvvel élni nem tudok, de életeteknek ezen nevezetes határkövénél: tanügyi pályátok 25-ik évfordulójánál kedves kötelességemnek tartom, hogy titeket én is, mint az iskola egyik régi tanítóője kartársaim nevében szeretettel üdvözöljelek.

Hosszu időt éltünk mi együtt, jó és balsorsban egyaránt. A jót megosztottuk egymással: balsorsunkban, bánatunkban egymást vigasztaltuk. Veled szeretett igazgatónőm 9. és veled kedves Irmám 15-ik éve működünk együtt a tanításnak bár fárasztó, de mégis édes pályáján. E pályára midőn először léptetek, jóformán életeteknek még küszöbén állottatok, s a rózsás fátyol, melyet akkor szép reményeitek szőttek, eltakarta

elöttetek a jövőt. Most már e fátyol jórészt szertefoszlott, s a mit egykor fedett, világossá, megismertté lett előttetek. Vajjon teljesültek-e hozzáfűzött szép reményeitek? Erre csak magatok tudtok választ adni.

25 év!.. negyed század... nagy idő az ember életében. Hát még annak, a ki azt szakadatlan, fárasztó munkában tölti el! Mert önzetlenül szolgálni a közügyet: gyönyör és győzelem. Mindenki tudja, ki ezzel foglalalkozik, hogy az ily munka elvégzése után az igazi elismerést csak a saját lelkiismeretünk helyeslő szava adhatja meg.

A ki egész életén keresztül — mint ti is kedves kartársaim — nemes feladatának élt, szívét, lelkét, ismereteit a közügynek s szeretett hazájának szentelte, az nyugodtan pillanthat vissza múltjára és bátran állhat lelkiismeretének ítélő széke elé.

A munkában együtt töltött évek hosszú sora alatt naponkint volt alkalmam tapasztalni fáradhatatlan buzgalmatokat és csüggedést nem ismerő kitartó szorgalmatokat. Kíváncsi vagyok, hogy a legnemesebb szándékkal a tanügy és a társadalom javára érvényesítettétek. Ismert dolog mindnyájunk előtt, hogy te szeretett igazgatónőm a délvidéki magyarosítás terén mily érdemeket szereztél nevednek és iskolánk felvirágztatásánál is nagy munkát fejtettél ki. Így többek között a III. és IV. osztály kezdettől fogva mindig együttesen, egy teremben tanítottátok; hogy ezen osztályok most már szétválasztva, külön-külön teremben rendezetten vezethetők, szintén benned dicséri létesítőjéd Neked pedig kedves Irmám nagy érdemed főleg abban rejlik, hogy életednek ezen fárasztó 25 évét megszakítás nélkül egy helyen, az ipolysági polg. leányiskola érdekében töltötted el, mi által ez iskola nagy érdemű előjáróinak és városunk minden szép és nemes iránt lelkesedő t. közönségének elismerését méltán kiérdemelted. Hivatástoknak, kötelességeiteknek mindenkor pontosan megfeleltetek. Ez a tudat megnyugtathatja lelkiismereteket s neveteket az emberek előtt tiszteltté tette.

Mert érdemekben gazdag pályafutás legszébb jutalma: a kötelesség hű teljesítésének tudata mellett az előjárók, pályatársak, ismerősök tisztelete, szeretete és kitüntető elismerése.

E ritka öröm jutott ma nektek osztályrészül. Megelégedetten tapasztalhatjátok, mily igazán becsülnék és szeretnek titeket, örömmel láthatjátok, hogy a nagys. kir. tanfelügyelő ur, mint a tekintetes iskolaszék élén nagys. elnök urral teljes elismeréssel adóznak működésetekért. A nagy számban megjelent kedves vendégeinket szintén az irántatok érzett tisztelet vezérelte ide, hogy ünnepélyünk fényét emeljék. Felemlitem még kedves növendékeinknek hozzátok való szeretetteljes ragaszkodását és pedig nemcsak a jelenlegi, hanem volt növendékeitek is, kik között némelyek már boldog anyák és gyermekeiket részesítették gondos oktatástokban. Megjelentek ők is, hogy az iskolához fűzött kedves emlékeiket felidézve, az irántatok érzett hálás tiszteletüknek adjanak kifejezést.

Ez tehát együttevén 25 évi becsületes munkátoknak legszebb földi jutalma.

Kartársaim nevében én is legőszintébb szeretettel üdvözöllek benneteket és igaz örömlőnknek adok kifejezést, hogy a jó Isten ily erőben, egészségben és mindenki által tisztelve engedte megörmetek a tanügy terén ezen 25 évet. Kívánjuk, hogy hasonló jó kedélyvel, megelégedetten s főleg jó egészségben még igen soká éljétek és működjétek a tanügy és szeretett hazánk javára, kedves hozzátartalóitok és mindnyájunk örömeire!

Rácz Mariska IV. éves növendék a növendékek nevében mondott helyes hangsúlyozással, értelmes szóejtéssel szép üdvözlő beszédet.

Utána *Juhász* Olga elemi leányiskolai tanító az egykori növendékek nevében üdvözölte a két jubiléust.

Fleischhacker Laura igazgatónő meghatottan válaszolt:

Szivem, lelkem telve van hálás érzelmelemmel, de szavakat nem találok, a melyek kellőképpen fejeznék ki hálámat ezen kitüntető megtiszteltetésért, melynek ma, pályám alkonyán részesévé lettem.

A mai nap oly fény sugar, mely nemcsak a hála és szeretet melegével tölti be keblemet, de bearanyozva a visszafutó napok tömegét, fényt áraszt küzdelemteljes pályámra, mely bőven megtermé töviseit, de nyújtott illatos virágot is sokat.

25 év nagy idő! A folytonos munka közepette gyorsan tűnnek a napok, melyek multunkat képezve enyésznek a semmiségbe. A mai nap lelki szemem elé idézi pályám kezdetét s emlékeim a messze távolba, szeretett hazánk délvidékére vezérelnek, hová sorsom 25 év előtt vetett Tanítói működésemet a fehértemplomi áll. leányiskolánál kezdtem, hol a magyar néptanítóknak lelkesült munkát kelle végeznünk, hogy küldetésünknek méltóképen megfeleljünk. Jutalmunk munkánk eredménye, előjáróink elismerése és a művelt társadalom megbecsülése volt. — Boldog voltam Fehértemplomban, mert szerettem a vezetésemre bizott iskolát és tudatában voltam annak, hogy iskolánk missiót végezni van hivatva. Két évig működtem, midőn tanügyi magas kormányunk bizalmából azon megtiszteltetésben részesültem, hogy iskolánk igazgatójává neveztettem ki. Küzdelmeim akkor kezdődtek, de zokszó nem hangzott el ajkamról, mert volt csendes, boldog otthonom, s ennek körében megpihentem. A munkaszeretet és szigorú köteleesség-érzetem megedző lelkemet, mely gyöngö testü ermet támogatta s iskolánk haladása feletti örömben feledtem a küzdelem töviseit.

16 éven át voltam a népnevelés lelkes napszámosa Fehértemplomban, midőn tanügyi kormányunk rendelete folytán az ipolysági polg. leányiskola vezető tagjává lettem. Keserű bánat tölté be lelkemet, nemesak hogy kedves iskolámat kelle elhagynom, de elszakadva kis családom, sorsüldözött nővéreim köréből, végtelenül árvának éreztem magamat. Nem ismertem Ipolyságot s félve léptem az idegen körbe, mely rövid időn kedvessé vált szívemnek s kartársnőimben kedves munkatársakat, szerető testvéreket találtam, kikkel — egymást megbecsülve — munkálkodni élvezet.

Működéseim kisebb része esik Ipolyságra, de lelkem teljesen azonosult itteni tiszteltes szeretett barátaimmal, kik évek előtt bánatomat eloszlatva egészen magukévá tettek, s ma már annyira honti és ipolysági vagyok, hogy a multnak keserű emlékei soha, örömei: mint imádott pályám kedves virágai merülnek fel lelki szemem elé.

Oly sok hálával és tisztelettel tartozom előjáróimnak, kik bizalmukkal, elismerésükkel büszkővé tesznek s jutalmazták köteleességérzettel teljesített munkámat. Hálás köszönetet mondok tanügyi vezérünknek, Rill József kir. tanfelügyelő urnak, kinek, szakszerű vezetése polg. leányiskolánk erős támasza s a tanítók iránti jóindulata lelkesít nehéz munkánk teljesítésében. — Iskolaszékünk egyedüli a maga nemében, ilyet sokat adjon a jó Isten szeretett hazánk tanügyének előbbrevitelére, a tantestületek örömére. A mai lélekemelő ünnep fényes bizonyítéka megbecsülésüknek s ezért hálás köszönetet

mondva, további megtisztelő barátságukat kérve, meghatott szívvel mondok köszönetet.

Titeket kedves kartársnőim, szeretettel üdvözölve, fogadjátok hű szívem háláját s legyen jelszavunk ezután is az őszinte testvéri barátság, bizalom és egyetértés, hogy iskolánk továbbra is növekedve, közös munkásságunk maradandó eredményeként hű honleányokat neveljük szeretett, édes hazánkban.

Szeretett kedves volt s jelen tanítványaink! A ti szeretetteljes szívetek is hozzájárult e magasztos ünnep létrehozatalához s ezért fogadjátok őszinte köszönetemet s legyetek meggyőződve, hogy a ti neveléstelek legkedvesebb gondomat s az én boldogságomat képezi s ha ez lehető volna, szeretnék még egyszer 25 évet a tanítói pályán töltetni titeket tanítva, a boldogság útjára vezetni.

Hálás köszönettel adózom egybegyűlt kedves barátainknak, kik éltem legfényesebb ünnepén megtiszteltetek, tartsatok meg továbbra is szeretetteljes barátságokban, mely szívemnek oly végtelenül jól eső, mert boldogít és megtisztel.

Kolos Irma mély megindulással így köszönte meg az ünneplést:

Sokkal inkább meg vagyok hatva ezen meg nem érdemelt kitüntetés által, hogy szerény működésem 25 évét ily szép ünnepélyvel kegyesek megtisztelni, semhogy méltó szavakat találjak azon érzelmek kifejezésére, melyek áthatják lelkemet. — Különbem sem vagyok szónok, lévén inkább a tett embere, mint a szóé, — de ma éppen némává tesz a meghatottság. „Hol lelnék erre szót? Nem érez az, ki érez, szavakkal mondhatót!”

De mit is tettem én, hogy ily kitüntető figyelem tárgya legyek? S a tek. iskolaszék és kedves kartársaim s régi növendékeim ily nagy megtiszteltetésben részesítsenek?! Igaz, hogy szolgáltam a tanügyet Ipolyságon 25 évig, mint azt nagys. Elnök ur említeni szives volt, de hisz ez nem érdem, ez kötelesség, melynek teljesítését az önérzet parancsolja. Ami esekély érdemem lehetne, ez az, hogy szeretem pályámat, még jobban növendékeimet, s végtelen hálás tudok lenni mindenért, a miben némi jelet látom a szeretetnek. Hiszen a tanító élete olyan, mint a virágé, nem élhet világosság és melegség nélkül Neki világító napja az elismerés, s mindent-adó melege a szeretet. Ezek tettekre buzdítják, lelkesítik, ezek nélkül élete sivár vegetáció.

Nem tagadom, kijutott azon negyedszázad alatt, melyet Ipolyság barátságos falai között töltöttem, mind az örömből, mind a bánatból, még pedig több az utóbbiból, s rám illik a költőnek azon mondása: „Köves öröm vegyítve sok bánattal!” Hanem ezért nem panaszkodom, ez mindnyájunk sorsa. De szenvedtem volna többet, az egész életemen át, ez a nap elfeledtetni velem egy élet szenvedéseit s kárpótol ezer annyi gyötrelmért. Nincs nagyobb jutalma egy tanítónak, mint a tiszta öntudata, azok elismerése, kik arra illetékesek, s végre azok szeretete, kikkel fáradozott. Én ma mind ebben érdemeimen felül részesültem s így bátran és büszkén elmondhatom, hogy nem éltem át hiába ezt a 25 esztendőt Ipolyságon!

Fogadjátok tehát a tek. Iskolaszék és nagys. Elnök ur tőlem, a szerény tanítónőtől, a legőszintébb hálám nyilvánítását azon boldogságért, melyet megtisztelő figyelemük által előidézték; mert ma én is elmondhatom, hogy boldog vagyok! — De fogadjátok még azon ígéretemet is, hogy ha eddig buzgó tanító voltam, ezután — ha emberileg lehetséges — még odaadóbb, még hűségesebb leszek, hisz ha lankadnék, csak a mai szép napra kelle gon-

dolnom, hogy erőt merítsek a küzdelemhez; mert ez a szeretet nyilvánítása — engedjék meg, hogy így nevezzem — felbátorít, erőt ad és boldoggá tesz egész életemen át!

Igen köszönöm tehát még egyszer úgy a tek. Iskolaszéknek, mint a tek. közs. előjárósnak, a mélyen tisztelt közönségnek, az én kedves volt növendékeimnek és kollégáimnak azon figyelmüket és buzgalmukat, melylyel ezt a szép napot nekem még szebbé igyekeztek varázsolni odaadó barátságuk által. O, ti tudjátok legjobban kedves kartársaim, mily jól esik az elismerés s mily életfeltételt az összetartás és kollegiális szeretet, melyek nélkül eredményt felmutatni teljes lehetetlen lenne. Tartsatok meg tehát szívetekben egy kis helyet öregebb kollégátok számára, s legyetek nekem ezután is azok, kik eddig voltatok: igaz barátaim! hisz ha Isten is úgy akarja, még ugyis együtt dolgozunk egy ideig, közös erővel, közös akaratral, s ha összetartunk, s Isten velünk, ki ellenünk!

Igen köszönöm fáradozásotokat ezen szép ünnepély körül és vonzalmatok nyilvánítását, mit én igaz és hálás szívből viszonozok.

Még egy pár szavam van az én kedves volt növendékeimhez.

Engedjék meg most, midőn itt üdvözlésemre összegyűltök, hogy a régi kedves megszólítást vehessem fel, mit oly jól esik kimondanom: kedves lányaim! Mert szívemben azok nekem! Nem neveltem-e mindeniküket? Nem fűződnek-e aprólékos gyermekkori emlékeik az én öregkorom emlékeihez, ha vissza-visszatekintünk a közelebbi és távolabbi multba! O azok az akkor nagyknak képzelt bajok mily esekélyekké törpülnek az élet iskolájában előforduló bajokhoz képest. Ugye, ez az iskola mégis csak nehezebb, mint az a másik volt? Akkor növendékeim voltatok s most hozzá nőve a „néni“-hez, sokan barátnőimmé lettek, sokat pedig messze elsodort sorsa gyermekkori emlékeinek színhelyétől. De legyenek bárhol, gondoljanak rám, vagy nem! szívemben a szeretet irántuk ma is a régi, s az is marad!

Hanem az én édes lányaim szívében sem vészett el az Irma néni emléke, még a régiéknél sem, mutatja a mai megjelenésük és megható üdvözlésük, melylyel engem oly igen boldoggá tettek az én szerény munkásságom imponáns ünnepén. Ez volt életemnek leghőbb vágya, növendékeimet minél nagyobb számban látni körülöttem, s ma teljesült ez a vágyam is! Ennél már nagyobb öröm igazán nem érhet egy tanítót.

Igen köszönöm tehát szeretetüknek ezen nyilvánítását, áldja meg érte a jó Isten mindnyájukat. Tartsanak meg ezután is szívükben egy kis helyet Irma néniüknek.

Maguk is eljöttek édes jó kis lányaim, hogy segítsenek örömet betölteni s nekem boldogságot kívánjanak! Köszönöm kedves figyelmüket, igen jól esik! Hallgassa is meg a jó Isten kívánságukat. De tudják ugyebár, hogy a maguk jó és tiszteletteljes magaviselete, szeretete nagyban előmozdítja a néni boldogságát. Iparkodjanak tehát azon, hogy ezen feladatukat betöltsék. Vegyenek példát elődeiktől, kik — bár rég elhagyták az iskola falait, sőt némelyiknek már kis lánya is itt van maguk között, — s mégis szeretettel emlékeztek meg tanítónőjéről. — S ha majd nagyok lesznek, emlegessék meg ezt a szép napot, melyen nekem oly igen nagy örömet okoztak.

Különbem még mi együtt dolgozunk és örülünk még egy ideig, s így nem búcsúzunk egymástól, hanem azt mondom: köszönet kedvességükért, a viszontlátásig holnap az iskolában.

Ezután következett a jelenlegi és volt iskolánövendékek által előadott matiné, mely után Berkó István az érkezett számos üdvözlő táviratokat olvasta föl. — Déli 1 órakor ért véget a szép ünnep, mikor a közönség a két ünnepet lakásukon gratulálta meg.

A hétről.

— **A megújított gazdasági egyesület.** Évek óta végvonaglásban tepsedő gazdasági egyesületünkről, erről a fontos közéleti szervről örömmel jelentjük, hogy tetszhalott voltából életre ébresztik. E hó 20-án tartották meg a közgyűlést **M a j l á t h** István érdemes elnöke elnöklete alatt, ki előrehaladott korára hivatkozva nem volt hajlandó továbbra is viselni az elnöki tisztséget. A közgyűlés ritka egyértelműséggel az egyesület elnökévé **I v á n k a** István palásti földbirtokost, az ifjabb gazdanemzedék e kiváló, poéta-lelkű tagját választotta meg, kiből duzzadó fiatal erő, nemes ambíció kerül az egyesület élére, hatalmas föllendülést ígérve az egyesületnek. — A közgyűlés lefolyását és az új elnöknek a gazdaközönséghez nyílt levél alakjában intézett programját lapunk jövő számában adjuk.

— **Karácsonyfaünnep az óvóban** Kisdedóvónkban e hó 23-án tartották meg a karácsonyfaünnepet, a melyet az óvoda választmányi hölgyeinek és **K o t o s** Ilona óvónő buzgólkodásának köszönhetik a kicsi gyermekek. A szép ünnep a közönség jelenlétében kiosztották a ruhaajándékokat a fiú és leánygyermekeknek, a kik örömmel és boldogan fogadták e szükséges és cél szerű karácsonyi ajándékokat.

— **A Gondüzök karácsonyfája.** Kedden délután 3 órakor folyt le a Gondüzök karácsony-ünnep a rk. elemi iskola egyik tantermében, melyen **F á y l** Zoltán elnök alkalmi beszédet mondott, mire **F o l t i n** János plebános mondott köszönetet a társaságnak a kegyes adományokért; az után szótosztották a boldogságtól ragyogó gyermek-sereg közt a karácsonyi ajándékokat. 10 fiú és 11 leány kapott ruhát. A mennyezet tetejére érő pompásan díszített karácsonyfa pedig, melyet **H é g e r** Ferenc háznagy díszített fel, hetekre való édességek, csillogó holmikkal volt megrakva. Soká gyönyörködtek a vendégek a kicsinyek örömeiben; négykor volt az ünnepnek vége.

— **A kórház karácsonya.** Szomorú karácsonya van annak a gyerekeknek, a ki nem töltheti a szép ünnepet övéi körében. Ezekről is gondoskodtak a jószívű emberbarátok. A helybeli kórházban, hol jelenleg 70 beteg van, szintén volt karácsonyfa-ünnep, melyet a paulai szt. Vincéről nevezett irtalmass testvérek rendeztek. Volt szavalat és beszéd, melyet egy-egy beteg mondott el, ezután a kórház igazgatója mondott egy szép beszédet, melyben a beteget a hazaszeretet és valláshoz való hű ragaszkodásra buzdította, megemlékezvén, hogy szenvedéseiket a „nővérek” nemcsak odaadó, szeretetteljes ápolásukkal iparkodnak enyhíteni, hanem gondoskodnak arról is, hogy a kereszténység ezen magaszkodásánál ne érezzék a szerető családi tűzhely hiányát. — Ez után **ö z v.** Chorinsky Igóné grófné által adott ajándékok s a kórház perselyéből begyűlt összegből vásárolt ruhaneműk kiosztása következett. — A szépen feldíszített karácsonyfát ez idén is a „Gondüzök” asztaltársaság ajándékozta.

— **A F. M. K. E. közgyűlése.** **L i t s** Gyula főispán rendes közgyűlésre hívja össze 1902. évi január hó 8-ikán délutáni 4 órára a Felvidéki Magyar Közmuvelődési Egyesület hontmegyei fiókjának tagjait. A kulturregylet melynek megyénkben volna alkalma és tere ugyszólván missiót teljesíteni, anyagi erő hián vajmi keveset produkál, és igen sovány a rendes közgyűlés tárgysora is, a melyben a következő dolgok vannak felvéve: Elnöki jelentés az elmúlt évről; a közép-palóitai, litvai, és németii, ovodák 1902. évi költségvetése, a választmányi múlt évi számadása és a jövő évi költségvetése,

pénztár vizsgáló bizottság kiküldése, és a közgyűlés előtt egy nappal esetleg beadott indítványok tárgyalása.

— **Eljegyzések.** **M a r k ó** István szikszói kir. aljárásbíró eljegyezte **J u h á s z** Ilonkát, **J u h á s z** Lajos perőcsényi ref. lelkész leányát Perőcsényben.

— **B á t o r y** László tart. főhadnagy, rimaszombati takarékpénztári tisztségviselő eljegyezte **J o ó b** Gizikét, **C s a l a** Károly ipolysági kir. segédtelek-könyvvezető mostohaleányát Ipolyságon.

— **G u n d a** Béla gyerkő tanító eljegyezte **H e g e d ű s** Erzsike kisasszonyt Ipolyságon.

— **Szivarvány télen.** Kritikus időket élünk, és most decemberben, mikor a fagnak esikorognia kell és a korcsolyakedvelőknek igazság szerint sima jegüknek kellene lennie, az idő járása nagyon enyhe, nyári zivatarok villámlások, dörgeések járnak, és egy ilyen égiháboru után hetfőn hatalmas szivarvány látszott az égen. A szép és ritka látvány nemsokára eltűnt, de délután ismét másikat lehetett látni.

— **A törvénykezés köréből.** A király **M a r k ó** István vámosmikolai kir. aljárásbírónak hasonló minőségben a szikszói kir. aljárásbíróhoz leendő áthelyezését megengedte.

— **A posta visszafejlődik.** Arról értesítenek, hogy a jövő év elejével a postai nyílt levelezőlapok és postautalványok árát fel fogják emelni egy fillérrel. A hír — bár kétségtelen forrásból származik — még nem szól befejezett dologról, és nem tudni, lesz-e belőle valami, mert úgy az egész sajtó, mint a közönség nagy ellenszenvvel fogadta. A postának nem is szabad felemelnie a levelezőlapok és utalványok árát, mert ezzel a posta közhasznu voltát illuzoriussá teszi, és lesúlyosztatja azt közönséges üzleti, nyereszkes vállalatá; másrészt éppen a szegény ember levelezését drágítja meg és így ez az ötlete semmiesetre sem szerencsés, sőt határozottan kulturrellenes.

— **Karácsonyi szünet.** A karácsonyi és újévi ünnepekre a kis és nagy diákok szabadságot kapnak iskoláikban; katonákéknál is alig várja a legény, hogy erre az egy-két napra hazanézzen; az idegenben lévőkné szintén hazajönnek a meleg, bizalmas családi körbe megülni az esztendő legszebb ünnepét. A vendégek meglehetősen élénkséget hoznak csendes falaink közé, de az ünnepek elmúltával ismét elmegy kiki munkájához, könyveivel, avagy a hazát védeni.

— **Balázós.** **K a r á c s o n y i** László a gróf Breuner uradalom nagypeszeki intézője e hó 25-én élte 35-ik évében váratlanul elhunyt. Tagja volt törvényhatóságunk bizottságának, még a tisztújító közgyűlésen részt vett, régi szeri baja itt Ságón döntötte ágyba, honnét kocsin vitték haza, ahol karácsony napján, mikor másutt a boldogság verőfénye áradt szét, döntötte mély gyászba hozzátartozóit korai halála. Özvegyén és 3 kis gyermekén kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— **Az Ifjusági Körből.** Vasárnap, e hó 22-én tartotta az „Ifjusági Kör” tisztújító közgyűlését, a mikor a tisztikart a következőleg választották meg: Elnök **S p i t z e r** Ödön, alelnök **S ü s z m a n n** Miksa, igazgató **E i n c z i n g e r** Ferenc, jegyző **N e u m a n n** Henrik, pénztáros **L i n k** Adolf, ellenőr **K l e i n** Béla, könyvtárosok **G r o s s z m a n n** Miksa és **S t e i n e r** Lajos, háznagy **L ö r i n c z** István. Választmányi tagok lettek: **N a g y** Jakab, **N e u s p i e l e r** Kálmán, **S c h i f f e r** Ármán, **S ü s z m a n n** Adolf, **H i r s c h b e r g** József, **W e r t h a i m e r** József, **K n ö p f l e r** Mihály.

— **Lelkészválasztás** **B á t b a n** az elmúlt héten az ev. ref. egyház lelkeszvé **H a j d u** Lajos h. lelkészt választották meg.

— **A vásárokról.** E címen irt mult heti vezető-cikkünk nem volt hasztalanul kiáltó szó a pusztában, mert máris örvendetes mozgalmat észlelünk e dologvanden kereskedő és iparos világunknál. A vásárok kevesebbitése csupán előny reájuk nézve, azért teljesen cél-

szerű és tanácsos ez ügyben szervezkedni, és megtenni a lépéseket, a melyek semmi esetre sem maradnak eredmény nélkül.

— **Kaszinói közgyűlés V. Mikolán.** A vámosmikolai és vidéki olvasó egyesület rendes közgyűlésén új tisztikarát következőképen választotta meg: elnök lett **K á d á r** Kálmán, igazgató **C z u k r á s z** Gyula dr., pénztáros **N é m e t** Emil, ügyész **N a g y** Áron dr., jegyző **I z s ó** Bertalan dr., könyvtáros **V e s z e l é k** Ferenc. Igazgató választmányi tagok: **G y ú r k y** Endre, **B e c k e** Arnold báró, **I l l é s i** István, **K r e u t z** Ernő, **P o n g r á c z** Béla, **R a k s á n y i** Géza, **S c h u z d e k** Jakab, **T e r g i n a** Béla. A gyűlést társas vacsora követte, a melyen legnagyobb részt az egyesület újonnan választott népszerű elnökét **K á d á r** Kálmánt éltették.

— **Zsidó hitközségi ügyek.** Többször volt alkalmunk már foglalkozni a legutóbbi időkből az ipolysági stkvó hitközség ügyeivel, és mint egyik utolsó számunkban írtuk, a hitközségi választásokat a le nem mondott hitk. képviselőtestületi tagok megfeljebbezték az alispáni hivatalhoz. A választást alaki hibák miatt meg is semmisítették, és ez ügyben már több pártgyűlést tartottak az elmúlt héten, és 29-ére **W i l h e i m** Károly dr. hitközségi elnök rendkívüli közgyűlést hív egybe a választás megsemmisítését elrendelő határozat bemutatathatása végett.

— **Vivóciklus.** **H a t o s** István vivómester — mint jeleztük — 3 havi vivótanfolyamot szándékozik városunkban tartani, ha kellő számú vivósportkedvelő jelentkezik. A jelentkezők ezt legcélszerűbben a nála levő iv aláírásával tehetik, annál is inkább, mert az ívet aláírók tetemes díjengedésben részesülnek.

— **Drágább lett a pálinka.** **D a r á n y i** Ignác földművelésügyi miniszter kezdeményezésére a pénzügyminisztériumban komolyan foglalkoznak azzal a kívánatos tervvel, hogy a borfogyasztási adó jelentékenyen leszállíttassék és ezzel szemben a szesz fogyasztási adóját emeljék fel.

— **Marhavásár.** Hetfőn, e hó 23-án tartották meg Ipolyságon a decemberi marhavásárt. A rossz idő következtében a vásár kicsi volt kevés felhajtással és kevés kereslettel.

— **„Az Anker.”** Ezen társaság a biztosítási eszme uttörője volt hazánkban. Vagyonából több mint 24 millió korona van magyar értékekben elhelyezve és az igazgatóságban legkiválóbb főuraink közül többen foglalnak helyet. A társaság ugy ezen körülmények, valamint nagy vagyona következtében feltétlen biztonságot nyújt és mindon családapa nyugodtan biztosíthat ott saját maga, neje, vagy gyermekei javára.

— **Karácsonyi és újévi ajándéknak** alkalmas órákat öt évi jótállás mellett, divatos és elegáns arany-ezüst ékszereket, china ezüst dísz tárgyakat hitelképes egyéneknek részletfizetésre is szállít **P o l g á r** Kálmán műőrási és ékszerész. Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. E régi és hírneves cég 3000 illusztrációval ellátott árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi. Vidéki megrendelésekre különös figyelem fordítatik.

IRODALOM.

Ingyenes karácsonyi ajándék. Hát ez bizony egy kissé furesán hangzik a mai pénzhiányos világban. Pedig igaz! A „Pesti Napló” Magyarország e legérgebb és legelőkelőbb napilapja kedveskedik vele előfizetőinek. Áll pedig ez az ajándék egy értékes kötetű és gyönyörű díszmüdből, a „Költők Almubá”-ból, amely közel félszáz költő műveiből közöl való-

gatott szemelvényeket, költészetünk gyönyögeit, lelki gyönyörűségét minden művelt magyar embernek. A díszmű, mely először a Lämpel Róbert os. és kir. udvari könyvkereskedésének kiadásában (56 korona béli áron) jelent meg s amelyeket dr. Rádó Antal a Kisfaludy-társaság tagja szerkesztett, a „Pesti Napló“ ez új kiadásában a tavalyi Himfy Albumnál jóval nagyobb formában, gazdagon illusztrálva és rendkívül díszes, jelentékeny bővített kiadásban fog megjelenni. A Költők albumát a Pesti Napló új kvart kiadásában minden állandó előfizető karácsonyi ajándékul megkapja. És megkapja díjtalanul az is, aki ez év bármely napjától egy fél-évre megszaktítás nélkül fizet elő a „Pesti Napló“-ra.

Korszakos irodalmi vállalat.

Régen várt és régóta óhajtott irodalmi vállalkozásról adunk hírt az olvasónak. A legszükségesebből, a mely egy nemzeti vágyat vált valóra.

Ezer éves küzdelmes multjában három hatalmas fegyvere volt a magyarnak. Acél mind a három: az eke, a kard, a toll. Az egyik adta az életet, a másik a dicsőséget, a harmadik a halhatatlanságot. Az eke akárhányszor pihent, s nyomor jött az országra; a kardot akárhányszor kicsavarták a kézről vagy rozsdásodott a tokjában, s akkor hervadt a dicsőség babérága. A toll nem pihent soha. Az eke mellett sem, a harcok zajában sem. S ebből a folytonos munkából megépült s magyar szellemi monumentuma. Ezer éves multunk legdicsőbb emléke, a mit a nemzeti szellem teremtett a kulturális haladásnak.

Ezer éves irodalmunk minden nagy és örökbecsű költői műve együtt, ez lesz a „Magyar Remekírók“, a magyar irodalom főművei címen meginduló vállalkozás tartalma. A hogy a címe is mondja, benne lesz a könyvtárban minden író, a ki magyar, és minden munkája, a mely remek. Teljes gyűjteménye a magyar klasszikus irodalomnak, ötvenöt testes kötetben, közel tizen-nyolcezer lapon; ez lesz a „Magyar Remekírók“ könyvtára, a melynek tervrajzával a kiadó társaság: a Franklin irodalmi intézet most a magyar olvasó közönség elé lép.

A tervezetből, a mely valóban a legnagyobb szabású, legszükségesebb és legkiválóbb irodalmi vállalkozásról szól, kiemejük a következőket:

A könyvtár minden elhunyt nagy magyar író minden nagy alkotását magábs foglalja s az egész munka valóban a magyar szellem kincseháza lesz. A legnagyobbak: Petőfi, Arany, Tompa teljes — lehetőleg tökéletes és a leggondosabb — kiadásban jelennek meg; többi remekíróink megválogatva, mind-egyikből mindaz, a mi örökbecsű, a minek olvasása ma is művészi gyönyörűséggel és lelki haszonnal jár, mint a megalkotás idejében.

Szerencsés gondolat volt, hogy a gyűjteményes kiadás csak a valóban maradandót adja együtt az olvasónak. A századokon keresztül megszürt izlés, a fejlett esztetika összeválogatta minden írótól mindazt, a mi valóban nagy, s mindezt együtt találja a magyar közönség a Magyar Remekírókban.

De többet is talál. Ugyancsak, a kik az összeválogatás munkáját végezték, — első rangú szakemberek és írók, — művészi méltatást és irodalmi becsű életrajzot is irtak művekhez, s így a munka nemcsak a magyar irodalom remekeinek teljes gyűjteménye

lesz, de egyszersmind a magyar irodalom legjobban megszerkesztett története.

A gyűjtemény teljes lesz és hiánytalan: Balassától Aranyig minden elhunyt magyar író műveit összefoglalja. A kiadó minden magyar remekíró kiadási jogát megszerezte, sőt a legtöbbjének egyedüli kiadási jogát. Így Arany János, Arany László, Vörösmarty Mihály, Tompa Mihály, Garay János, Bajza József, Czuczor Gergely, Kemény Zsigmond, Szigligeti Ede, Vajda János, csakis ebben a gyűjteményben jelenhetnek meg, s más kiadónak munkáik kinyomatására joga nincsen.

A Magyar Remekírók köteteit minden egyes író pompás arcképe fogja díszíteni. Egyéb képek nem lesznek a gyűjteményes könyvtárban. Ez is szerencsés elhatározásnak mondható. Egyfelől kiadónak íróit illusztrálni szinte lehetetlen. Nem a megrendelés, hanem az ihlet szüli a művészi alkotásokat. Évtizedeken, néha századokon keresztül a képzőművészet maga-magától megteremt az irodalom művészi megtestesítését. Egy elhatározás erre azonban nem elegendő a gyűjteményes kiadás pedig nem alkalmas forma. Olvasásra szánt, apró, kézben tartható könyvekben elvész a művészi illusztráció akkor is, ha azt már megteremtette a művészi alkotás... Hátha még nincs is meg?...

Még két névsort teszünk ide végezetül. A gyűjteményben együtt van irodalmunk minden kimagasló alakja: Arany János, Arany László, Bajza, Balassa, Berzsenyi, Csiky Gergely, Csokonai, Czuczor, Deák Ferenc, Eötvös, Fazekas, Garay, Gvadányi, Gyöngyössy, Kármán, Katona, Kazinczy, Kemény Zsigmond, Kisfaludy Károly, Kisfaludy Sándor, Kossuth, Kölcsey, Madách, Miksa, Pázmány, Petőfi, Reviczky Gyula, Széchenyi, Szigligeti, Teleki László, Tompa, Vajda, Vörösmarty, Zrínyi stb. Ez az egyik névsor.

A másik névsor azoké az élő kitűnőségeké, a ki a volt költők műveit kibocsátják bevezetéssel, életrajzzal, méltatással, jegyzetekkel ellátják. Ezek: Alexander Bernát, Badiés Ferenc, Bánóczy József, Bayer József, Beöthy Zsolt, Berzeviczy Albert, Erdődi Sándor, Erdélyi Pál, Erdődi Béla, Ferenczy Zoltán, Fraknói Vilmos, Gyulai Pál, Heinrich Gusztáv Koroda Pál, Kossuth Ferenc, Kozma Andor, Lévay József, Négyessy László, Rákosi Jenő, Riedl Frigyes, Széchy Károly, Széll Kálmán, Vaczi János, Vadnai Károly, Voinovich Géza, Zoltvány Irén. Mindegyikük azzal az íróval foglalkozik, aki már előbb is tüzetes tanulmány tárgyává tett.

Az eleven irodalom így nyújtja az elhunytak halhatatlan műveit a magyar olvasónak. Az olvasó pedig — hisszük — két kézzel kap azok után a méltó és valóban nemzeti szellemi kincsek után, a miket olyan régen áhit.

A szerkesztő levelezései.

— *M. I. Kis-Kereskény.* Köszönjük, jövő számunkban a közgyűlésről irt referációjába illesztjük.

— *I. I. Paldst.* E számban a legaktuálisabb dolgok mián már nem adhattunk helyet, de így legalább jövő számunkban vezérhelyre jut. Leveled szerint történik minden. Mindig nagyon szívesen, sőt —!

— *Kiváncsi bákfis.* Némó köszöni a szives érdeklődést, de pseudonim jelű cikkezőnket elvből nem áruljuk el.

Ipolysági piaci árak.

(1901. december hó 24-én.)

Buza mm.	kor. 15.80—15.60
Rozs	13.60—11.80
Arpa	12.00—11.60
Zab	11.60—11.80
Burgonya	2.60—2.20
Széna	5.00—5.00
Szalma	0.00—0.00
Kukorica	10.20—10.10
Bükköny	12.40—12.20

849. 1901. végtr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. bíróság 1900. évi V. 516. 7. számú végzése következtében Novotay Imre dr. ügyvéd által képviselt Schubert Pál javára Janovics Károly ellen 364 korona 62 fill. s jár. erejéig 1900. évi július hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfogialt 909 korona 20 fillre becsült takarmány és tehén, sertés, malac, könyvek, butorok, és szekérből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. járásbíróság V. 516/7. 1901. számú végzése folytán 364 korona 62 fill. tőkekövetelés, és járuléka erejéig Födemesen leendő eszközzésére 1901. december 20. helyett 1902. évi január hó 15-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándék azok oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron aul is el foguak adatni.

Ipolyságon, 1901. december 17-én.

Balg Mór

kir. bir. végrehajtó.

Biztosítsd életedet!		
Kedvező feltételek.	<p>„AZ ANKER“ élet és járadék biztosító-társaság.</p> <p>Magyarországi vezérképviselőség: Budapest, VI. ker., Deák-tér 6. sz. (Anker-udvar) a társaság saját házában.</p> <p>Összes vagyon . . . . . 138 millió K.</p> <p>Biztosítási állomány . . . . . 505 millió K.</p> <p>Eddigi kifizetések . . . . . 232 millió K.</p> <p>1901-ben a nyereségnyereséssel biztosítottak vegyes és haláleseti biztosításoknál A osztalékterv szerint — ugy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-át kapták készpénzben kifizetve, míg a vegyes és takarékpénztári biztosításoknál B osztalékterv szerint (évenként emelkedő osztalék) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, ugymint a biztosítási tartam 3 éve után 9%, 4 év után 12%, 5 év után 15%, 6 év után 18%, 7 év után 21%-a, fizetett ki készpénzben</p> <p style="text-align: center;">Prospectussal és felvilágosítással szolgál: Berczeller Márton, Ipolyság.</p>	Olcsó díjak
	Előnyös gyermekbiztosítások.	

2444. 1901. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az ipolysági kir. bíróság 1901. évi V. 902. számú végzése következtében Nigrinyi György dr. ügyvéd által képviselt Török György javára Okolicsányi László mint kk. Sembery István gyamja ellen 130 kor. s jár. erejéig 1901. évi november hó 11-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 880 korra becsült következő ingóságok u. m. takarmány és ökrök nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az ipolysági kir. bíróság 1901. évi V. 902. 2. számú végzése folytán 130 korona tőkekövetelés ennek 1899. évi január hó 1 napjától járó 5 % kamatai $\frac{1}{3}$ % váltó díj és eddig összesen 114 kor. 82 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Szudon leendő eszközzésére 1901. december 30 napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik s ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. § alapján készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságok kat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. tc. 102. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Ipolyság, 1901. december 1-én.

Baig Mór

kir. bir. végrehajtó

2777. 1901. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vámosmikolai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Neuberger Antal végrehajtónak, — Hoffmann József végrehajtást szenvedő elleni 800 korona tőkekövetelés és jár iránti végrehajtási ügyében a vámos-mikolai kir. járásbíróság területén lévő N.-Maros község határában fekvő, a nagymarosi 199. sztkvben $\frac{1}{2}$ -ed részben Hoffmann József végrehajtást szenvedő és $\frac{1}{2}$ ed részben Ritzl Andrásné szül. Hoffmann Magdolna tulajdonostárs közös tulajdonánál bejegyzett $\dagger$ 1. sor 2958. hrsz. „alsómező vasuton felül“ szőlőre 358 kor. a $\dagger$ 5. sor 2190. hrsz. „laterveg“ szőlőre 100 kor. a $\dagger$ 6. sor 2197. hrsz. „laterveg“ szőlőre 6 kor. a $\dagger$ 7. sor 3685. hrsz. „Johannisberg“ szőlőre 16 kor. a $\dagger$ 2. sor 3768. hrsz. „Johannisberg“ szőlőre 72 korona és az ottani 2698. sztkvben $\frac{1}{4}$ -ed részben Hoffmann József végrehajtást szenvedő, $\frac{1}{4}$ részben Ritzl Andrásné szül. Hoffmann Magdolna és $\frac{2}{4}$ -ed részben Hoffmann Mihályné szül. Heinzingger Magdolna tulajdonostársak közös tulajdonánál bejegyzett $\dagger$ 1. sor 1452. hrsz. a. „Ungarischen Graben“ szőlőre 388 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi február hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor N.-Maros község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 35 kor. 80 fil. 10 kor. 60 fil. 1 kor. 60 fil. 7 kor. 20 fil. és 38 korona 80 fillért készpénzben, vagy az 1881. 60 t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy ministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60.

t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság.

Vámos-Mikolán, 1901 október hó 17.

Markovich

kir. jbiró.

2649. 1901. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A vmkolai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy-maros — visegrádi takarékpénztár mint végrehajtónak id. Skripek István és társai végrehajtást szenvedő elleni 1340 korona tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a vámosmikolai kir. járásbíróság területén lévő Szob község határában fekvő a szobi 302. sztkvben id. Skripek István és neje Klinyecz Mária tulajdonánál bejegyzett I. 2. sor 1088. hrsz. alatt „za ruzsás“ szántóra 407 korona, továbbá az ottani 857. sztkvben $\frac{1}{8}$ -ad részben Szakoleczai István, $\frac{2}{8}$ -ad részben Szakoleczai János, $\frac{1}{8}$ -ad részben kiskoru Szabó Mária és $\frac{1}{8}$ -ad részben kiskoru Szabó Julianna tulajdonánál bejegyzett $\dagger$ 1. sor 1532 hrsz. „podruzsás“ szántóra 800 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az 1902. évi január 18-ikán d e 10 órakor Szob község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át vagyis 40 kor. 70 fill. és 80 kor. készpénzben, vagy az 1881. 60. tc. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. tc. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíróság mint tkvi hatóság

V.-Mikolán, 1901. október 12.

Markovich

kir. jbiró.

281. 1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. tc. 102 § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a v.-mikolai kir. járásbíróság 1901. évi V. 449 sz. végzése következtében Kallós János ügyvéd által képviselt Fülöp Manó javára Bogdány István és neje ellen 300 korona s. jár. erejéig 1901. évi október hó 29-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 800 korona 60 fillre becsült butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a vmkolai kir. járásbíróság V. 449/2. 1901. sz. végzése folytán 300 kor tőkekövetelés, ennek 1901. évi szeptember hó 1. napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 61 kor. 70 fillben bíróilag már megállapított költségek erejéig alperesek lakásán V-Miko-

lan leendő eszközzésére 1901. január hó 3-ik napjának de 9 órája határidőül kitűzetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX tc. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik a befo lyandó vételarra nézve a hitelező követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az, hogy részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott birói kiküldöttnél szóval vagy írásban bejelenteni tartoznak.

V.-Mikolán, 1901. december 23-án.

Német Emil

kir. bírósági végrehajtó.

5714. 1901. tkv. szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

Alulírott bíróság kö zé teszi, hogy az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet végrehajtónak — Kohn Adolf végrehajtást szenvedő elleni 402 korona 30 fil. tőke és jár iránti, továbbá ugyanezen fél ellen az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet végrehajtónak 402 korona 30 fillér tőke és jár. iránti, végre Hont megye árvapénztára végrehajtónak 3600 korona tőke és jár. iránti végrehajtási ügyében a Nagy-Csalomia község 186. sztkvben A I. 1—4. sorsz. 195. 437. 477. 647. hrsz. alatt foglalt $\frac{1}{4}$ volt urbéri terhet képező szántókat és rétet tartalmazó birtokból és az ehhez tartozó legelőből Kohn Adolf nevében álló $\frac{2}{13}$ -ad részére 1543 kor. 84 fill.

2. az ugyanezen tkvben A I. 1—7. sorsz. 193. 258/a. 358. 417. 586. 645. 654. hrsz. alatt foglalt $\frac{3}{8}$ -ad volt urbéres telket képező szántókat, réteket és legelőt tartalmazó birtokból és a hozzá tartozó közös legelőből Kohn Adolf nevében álló $\frac{2}{13}$ -ad részére 292 korona 30 fillér,

3. az ottani 198. sztkvben A I. 1—7. sorsz. 194. 258/b. 359. 415. 587. 646. 655. hrsz. alatt foglalt $\frac{3}{8}$ -ad volt urbéri telket képező szántókat és réteket tartalmazó birtok és az ehhez tartozó legelő 283 korona törvényes becsértékben árverés rendeltetett el, mely alkalommal Nagy-Csalomian 1902. évi február hó 14-en délelőtti 9 órakor a megállapított kikiáltási ár 10 %-ának bánatpénzül letétele mellett becsáron alul is el fognak árvereztetni.

A vételár az árverés napjától számított 30 és illetve 60 nap alatt két egyenlő részletben 5 % kamatokkal együtt lefizetendő.

A bánatpénzt az utolsó részletbe beszámítja.

Az árverési feltételek a bíróságnál valamint a fent nevezett község előljáróságánál megtekinthetők.

Kir. törvsz. tkvi. hatósága.

Ipolyság, 1901. október 8-án.

Oravec Béla

kir. törvsz. bíró.

Karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas névjegyek, diszlevélpapírok, levelezőlapok, albumok nagy választékban

NEUMANN JAKAB könyvnyomdájában könyvkötészetében és papírüzletében.

WINTER ADOLF FIA

óra és ékszer-kereskedése
IPOLYSÁGON.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy raktáramat **megnagyobbítottam,** zseb és fali-órákat, arany és ezüst ékszereket, karácsonyi és ujévi ajándéknak alkalmas tárgyakat a legjutányosabb árak mellett árusítok.

Finom szemüvegeket, szoba és ablak-hőmérőket, lázmérőket szintén raktáron tartok.

Minden óra és ékszer javítást egy évi jótállással elfogadok.
Régi aranyat magas árrban veszek, vagy becserelek.

Ligeti József

kelme-festő és vegy-tisztító
Balassa-Gyarmaton.
Fő-utca.

Alulírott van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására hozni, hogy **megfestés végett elvállalok bármily színezett**

uri és női ruhákat, egészben vagy elfejtett állapotban (férfi ruhákat mindég egészben) **bármily színre** női ruhákat kiváratva esinos mintákkal megmintázva.

Továbbá elvállalok bármiféle szövet asztal-ágytakaró, függönyök, selyem, posztó, barchet, pamut és karton-ruhákat; - csipke, szalag, kendő, kötény és harisnyákat s minden e szakba vágó cikkeket.

Ugyiszintén **vegyi tisztítás végett mindentféle uri és női ruhákat is elvállalok** és mindent a legrövidebb idő alatt elkészítek.

Vidékről hozzám intézett kérdésekre azonnal válaszolok és a posta útján hozzám küldött ruhákat pontosan elkészítve és jutányos árrban számítva, hiány nélkül visszaküldöm.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva maradtam kiváló tisztelettel

Ligeti József

1-15

kelmefestő.

Műhelyemben egy tanuló felvétetik

RITKA ALKALOM

kiváló magyar műveknek
rendkívül leszállított áron való beszerzésére!

RÁTH MÓR köztudomás szerint több mint négy évtizeden át száz és száz oly művel gazdagította irodalmunkat, melyekről a jó öreg Toldy Ferenc irodalmi kézikönyvében azt írja, hogy azok

irodalomtörténetünk legfényesebb lapjain vannak megörökítve!

A kiadót az aggkor árnyai nyugalomra és arra intik, hogy kiadói tevékenységét immár az elkerülhetetlen aktuális és folytatógos művekre szorítsa. Elhatározta tehát kiadásai készleteinek tetemes és többnyire valóban elévültlen becsű részét tetemesen leszállított áron ajánlani fel a könyvbarátoknak, kulturális, nép és más nyilvános könyvtáraknak, kasznóknak, önképzőköröknek stb. Ezen művek jegyzéke, mely a mai irodalmi tulprodukción és hajsza áramlatában is méltó a könyvbarátok figyelmére, és mely számos ünnepi ajándékokra alkalmas értékes műveket - első kiadásokban és oly fényes díszkötésekben, a minők a könyvpiacon sohasem jutottak - is tartalmaz.

komoly reflektánsoknak bérmentve rendelkezésre áll.

Ez alkalommal ajánlom aközönség pártfogásába **könyvkereskedésemet**

is, mely **1857-ben** az abszolútizmus legstíbebb germanizáló éveiben annyi veszély és üldözés között, mint magyar nyelvű, de világ-irodalmi üzletet alapítottam. Ezen üzlettem **állandó szállítója** a nagy országos központi és számos vidéki könyvtárnak és az ország minden osztályú intelligenciájának jóakarásával, bizalmával sőt barátságával folyton dísekedhetik.

Sok évi szívélyes viszony Páris, London, Róma, Németország, egy fővárosunk legelőkelőbb kiadóival, képebb teszi könyvkereskedésemet a mai nagy konkurenciával megküzdeni, ideértve a bel- és külföldi antikváriusokat is, ilykép jó lélekkel biztosíthatom a t. közönséget, hogy **minden irodalmi megbízás a legszolidabban, legjutányosabban és a legszigorubb lelkiismeretességgel intéztetik el!**

RÁTH MÓR Budapest Haas-palota

Árverési hirdetmény.

Az esztergomi méltóságos Főkapitán tulajdonát képező, Hont-Németi községben fekvő 138. hrszám alatt jegyzett lakóház (volt jegyzői lak) a hozzá tartozó egyéb épületekkel és belsőséggel - zart írásbeli ajánlatokkal egybekötött nyilvános szóbeli árverésen

folyó hó 27-én délelőtt 9 órakor Bozók

a kasznári hivatalban örökáron eladatni fog; - hová a 200 korona bánatpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok az árverés napjálg beadhatók, valamint ugyanott az árverési feltételek betekintheők.

Bozók, 1901. december 11.

Az uradalmi tisztség.

UNTENBERGER GYULA üveg- és porcellán kereskedése IPOLYSÁGON.

Van szerencsém Ipolyság és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy a volt WINTER ADOLF FIA cég

üveg- porcellán- és kép-kereskedését átvettem,

a melyet a mai kor igényeinek megfelelően fogok berendezni, és szolid árraimmal, pontos kiszolgálással arra fogok törekedni, hogy a t. közönség pártolását üzletemnek megnyerjem.

A karácsonyi és ujévi idényhez máris kaphatók üzletemben igen esinos ujdonságok, - az átvett öregebb cikkeket pedig tetemesen leszállított árrban árusítom.

A t. közönséget felkérve új üzletem megtekintésére, maradtam kiváló tisztelettel:

UNTENBERGER GYULA
üveg- és porcellán-kereskedő.